

Päijät-Hämeen maakuntauudistuksen valmistelun alatyöryhmät

Maankäyttö, liikenne ja ympäristö

Alatyöryhmän raportin luovutuksen ajankohta	11.05.2017
---	------------

Työryhmän jäsenet ja organisaatiot

Nimi	Rooli	Organisaatio	Varajäsen
Riitta Väänänen Aluesuunnittelupäällikkö	Puheenjohtaja	Päijät-Hämeen liitto	
Tapio Ojanen Erityisasiantuntija	Jäsen	Päijät-Hämeen liitto	
Harri Mäkelä Yksikön päällikkö	Jäsen / varapuheenjohtaja	Hämeen ELY-keskus	
Kirsti Nieminen Ylitarkastaja	Jäsen	Hämeen ELY-keskus	
Timo Virola Johtava vesitalousasiantuntija	Jäsen	Hämeen ELY-keskus	
Jorma Kirjavainen Johtava kalatalousasiantuntija	Jäsen	Pohjois-Savon ELY-keskus	
Janne Kojo Yksikön päällikkö	Jäsen	Uudenmaan ELY-keskus	Minna Weurlander Suunnittelupäällikkö
Ari Heikkinen Paloinsinööri	Jäsen	Päijät-Hämeen pelastuslaitos	
Veli-Pekka Toivonen Maankäytön johtaja	Jäsen	Lahden kaupunki	Harri Kuivalainen Kaavoituspäällikkö
Kim Venesjärvi Joukkoliikennellogistikko	Jäsen	Lahden kaupunki	
Miikka Venäläinen Yhteyspäällikkö	Jäsen	Päijät-Hämeen Yrittäjät	Juha Tähkänen Heinolan Yrittäjät
Jussi Eerikäinen Toimitusjohtaja	Jäsen	Hämeen kauppakamari	
Jyrki Näsi Aluepäällikkö	Jäsen	MTK Häme ry	Päivi Rönni Toiminnanjohtaja
Tuomo Korhonen Pohjavesiasiantuntija	Jäsen	JUKO	
Ville Majala	Työryhmän sihteeri ja viestintä	Päijät-Hämeen liitto	

1. Maakuntalakiluonnoksen 6 §:n tehtäväluettelon 2–25 kohtien mukaiset tehtäväalat, joita alatyöryhmän toimeksianto koskee

TEHTÄVÄALAT	TEHTÄVÄALAN ULKOPUOLISET YHTEISTYÖKUMPPANIT (VIRANOMAISET, MUUT YHTEISÖT)	KESKEISET ASIAKKAAT
<p>Maakunnan suunnittelu ja maakunta-kaavoitus</p> <p>Tehtäväala on kuvattu taustamuistiossa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ministeriöt • Päijät-Hämeen naapurikunnat • Naapurimaakunnat • Valtion keskushallinnon viranomaiset • Valtion aluehallinnon viranomaiset • Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään 	<p>PHL:n maakuntakaava Liikennevirasto Päijät-Hämeen kunnat</p> <p>Verkkoyhtiöt/-laitokset (sähkö, kaasu, vesihuolto) Päijät-Hämeen jätehuolto PVM</p>
<p>Kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistäminen</p>	<p>Maakuntien liitot, kunnat, museoviranomaiset, Uudenmaan ELY-keskus (maankäytön liikenneasiat), Liikennevirasto, oman organisaation asiantuntijat (mm pv, pima, hulevedet, luonto)</p>	<p>Kunnat, asukkaat, yritykset, yhteisöt</p>
<p>Kalatalous</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Metsähallitus • Kalatalouden keskusliitto ja sen maakunnalliset jäsenjärjestöt • Suomen vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö • Suomen Ammattikalastajien liitto • Suomen sisävesiammattikalastajat ry • Suomen Kalankasvattajaliitto • Kalakauppiasliitto • Kalastusalueet 	<p>Henkilöasiakkaat: Vapaa-ajankalastajat, kalastusmatkailijat, vesialueiden omistajat, kalastuksen valvojat</p> <p>Yritysasiakkaat: Kaupalliset kalastajat, kalastusmatkailuyrittäjät, vesiviljelijät, kalan jalostajat, tukkukaupat ja maahan tuojat, vesi- ja ympäristölupien hakijat ja haltijat, ympäristökonsultit</p> <p>Yhteisöasiakkaat: Osakaskunnat, kalatalousalueet, kalatalousryhmät, kunnat, kalatalous- ja ympäristöjärjestöt, vesien-suojeluyhdistykset, oppilaitokset, tutkimuslaitokset, korkeakoulut, yliopistot</p>
<p>Vesihuollon edistäminen ja suunnittelu, vesivarojen käytön ja hoidon sekä tulvariskien hallinnan tehtävät, alueelliset luonnonvaratehtävät ja huolehtiminen ympäristö-, vesihuolto- ja vesistöiden toteuttamisesta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Maakuntaliitot • Kunnat • Vesihuoltolaitokset • ELY-keskukset • Ympäristöministeriö (YM) • Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) • Suomen ympäristökeskus (SYKE) • Luonnonvarakeskus (LUKE) • Aluehallintovirasto (AVI) • Pelastuslaitokset • Konsultit 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnat • Vesihuoltolaitokset • Vesiyhtymät • Kansalaiset • Vesien-suojeluyhdistykset ja muut yhteisöt • Vesialueen omistajat • Toiminnanharjoittajat
<p>Vesien ja merensuojelu, vesien ja merenhoidon järjestäminen ja toteuttaminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnat • Muut ELY-keskukset • Ympäristöministeriö (YM) • Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) • Suomen ympäristökeskus (SYKE) • Luonnonvarakeskus • Aluehallintovirasto (AVI) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kansalaiset • Kunnat (mm. vesihuoltolaitokset) • Vesien-suojeluyhdistykset ja muut yhteisöt • Vesialueen omistajat • Toiminnanharjoittajat
<p>Kulttuuriympäristön hoito, kulttuuriympäristöarvojen tunnistamisen, hoidon ja hyödyntämisen edistäminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnat • Museoviranomaiset (maakuntamuseot ja museovirasto) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnat ja niiden asukkaat • Maanomistajat • Rakennusten omistajat

<p>Liikennejärjestelmäsunnittelun johtaminen sekä toimintaympäristöä koskevien tietojen tuottaminen valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsunnitteluun</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liikennevirasto • Kaupungit ja kunnat, seudullinen joukkoliikenneviranomaisena • Kauppakamarit • MTK • SKAL • Liikenneturva • Kuntien elinkeino- ja matkailuyhtiöt 	<ul style="list-style-type: none"> • VR • Linja-autoliitto • Hämeen kauppakamari • Yrittäjäjärjestöt • Yritykset • Maakunnan asukkaat ja liikkujat • Taksiliitto
<p>Yksityisteitä ja liikkumisen ohjausta koskevat valtionavustustehtävät</p>		
<p>Alueellinen tienpito</p>	<p>Tienpidon asiakkaita ovat kaikki tienkäyttäjät: asukkaat ja elinkeinoelämä</p> <ul style="list-style-type: none"> • Autoilijat • Joukkoliikenne • Kuljetusten suorittajat ja kuljetustenantajat • Kävelijät ja pyöräilijät (kevyt liikenne) <p>Alueelliset toimijat: maakunta, kunnat ja kuljetusten järjestäjät</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suunnittelu yhteistyö eri toimijoiden ja etujärjestöjen kanssa (mm. kunnat ja maakuntaliitot) • Alueiden kehittämisedellytykset ja toimintojen sijoittumisen tarpeet • Tarpeiden tunnistamisessa tiivis yhteistyö elinkeinoelämän toimijoiden ja yritysten kanssa on keskeistä • Huoltovarmuuden turvaaminen <p>Valtio Lakisääteisistä tehtävistä huolehtiminen Liikenneverkon yhtenäisyys ja koordinaatio Resurssien kohdentaminen vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti</p>	
<p>Ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnat • Ympäristöministeriö (YM) • Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) • Suomen ympäristökeskus (SYKE) • Aluehallintovirasto (AVI). 	<p>Ympäristöseuranta ja siihen liittyvä raportointi palvelee monen tasoisia tarpeita alkaen yksittäisen mökkilläisen kysymyksistä ulottuen EU:n ympäristö-politiisiin ratkaisuihin.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kansalaiset • Vesien suojeluyhdistykset ja muut yhteisöt • Vesialueen omistajat • Toiminnanharjoittajat • Vesienhoito-organisaatiot • Ympäristöministeriö (YM) • Suomen ympäristökeskus (SYKE) • Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) • Aluehallintovirasto (AVI)
<p>Luonnon- ja maisemansuojelu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Maakuntaliitot • Kunnat • Metsähallitus • Ympäristöministeriö (YM) • Suomen ympäristökeskus (SYKE) • Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) • Luonnonvarakeskus 	<p>Keskeisiä asiakkaita ovat kansalaiset ja toiminnanharjoittajat</p>
<p>UIkoilureittitehtävät</p>		
<p><u>Muuta, mitä:</u> alueiden käytön, alue- ja yhdyskuntarakenteen, rakennetun ympäristön sekä kulttuuri- ja luonnonympäristön tilan ja kehityksen seuranta</p>	<p>Ks. ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen</p>	<p>Ks. ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen</p>

2. Onko alatyöryhmän em. tehtäväaloissa tehtäviä/toimintoja, jotka saattavat koskea myös toisen alatyöryhmän (tai muun ryhmän) tehtäväalaa (yhteistyötarpeen tunnistaminen)

TEHTÄVÄ/TOIMINTO	MI TÄ (ALA)TYÖRYHMÄÄ SAATTAAN KOSKEA?
Maakunnan suunnittelu	Elinvoima-asiat
Tilan ja kehityksen seuranta	Elinvoima-asiat
Kulttuuriympäristön hoito, kulttuuriympäristöarvojen tunnistamisen, hoidon ja hyödyntämisen edistäminen	Elinvoima-asiat
Kalatalous	Maaseutuasiat ja elinvoima-asiat
Euroopan meri- ja kalatalousrahasto	Maaseutu-asiat
Liikennejärjestelmäsuunnittelun johtaminen sekä toimintaympäristöä koskevien tietojen tuottaminen valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun	Elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaaminen liikennejärjestelmäsuunnittelussa / Maakunnan elinvoima-asiat -alatyöryhmä
Yksityisteitä ja liikkumisen ohjausta koskevat valtionavustustehtävät	
Alueellinen tienpito	
Ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen	
Tulvariskien hallintatehtävät (operatiivinen tulvantorjunta)	Pelastus ja varautuminen
Vesihuolto- ja pohjavesitehtävät (vedensaannin toimintavarmuus)	Pelastus ja varautuminen Maaseutuasiat
Öljyvahinkojen torjunnan järjestäminen alueella ja pelastustoimen öljyvahinkojen torjuntasuunnitelman vahvistaminen	Pelastus ja varautuminen
Äkilliset ympäristöonnettomuudet, joihin liittyy ilmeinen vaara ihmis- hengelle, ympäristölle tai omaisuudelle (asiantuntija-apu pelastuslaitokselle akuutissa ja operatiivisessa öljyvahingon torjuntatilanteessa)	Pelastus ja varautuminen
Usean kunnan alueelle ulottuvien ympäristöonnettomuuksien jälkitorjuntatöiden ohjaus ja yhteen sovittaminen (vastuista, tehtävistä ja velvollisuuksista sopiminen)	Pelastus ja varautuminen
Kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistäminen	Maakunnan elinvoima-asiat Varautuminen ja turvallisuus
Kulttuuriympäristön hoito, kulttuuriympäristöarvojen tunnistamisen, hoidon ja hyödyntämisen edistäminen	Maakunnan elinvoima-asiat
Vesienhoito	Maaseutuasiat
Ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen	Maakunnan elinvoima-asiat

3. Tehtäväälaan mahdollisesti liittyvät henkilöstöriskit (esim. osaamisriskit, henkilöstön riittävyys)

TEHTÄVÄALA	MILLAINEN HENKILÖSTÖRISKI	HUOMIOON OTETAVAA
Maakunnan suunnittelu ja maakuntakaava (kts. tehtävän rajausta kohta 1.)	Kukin siirtyvän henkilön vastuualue on yhden henkilön varassa ja vastuualueet ovat laajoja	3 htv vuonna 1956 ja sitä ennen syntyneitä (1956 alkaen mahdollisuus osittain varhennettuun vanhuuseläkkeeseen)
Kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistäminen	Nykyisistä ELY-keskuksen Y-vastuualueen (= molemmat maakunnat) ja maakuntaan siirtävistä tehtävistä suurin osa tehdään yhden asiantuntijan turvin. Lisäksi ao. henkilöllä voi olla myös muita tehtäviä hoidettavana. Käytettävissä olevan osaamisresurssin tasapuolinen, tarkoituksenmukainen ja riittävä yhteen sovittaminen	Vuoden 2018 loppuun mennessä eläköityy muutama henkilö ja 2019 - 2020 eläköityy muutama henkilö.
Kalatalous	Kalatalouspalveluiden jakaminen kaikkiin maakuntiin johtaisi henkilöresurssien pirstoutumiseen. Kun otetaan huomioon edellä mainitun tehtäväkokoisuuden monimuotoisuus, ei ole mahdollista löytää jokaiseen maakuntaan koko kalatalouspalveluiden laajan tehtäväkentän hallitsevia työntekijöitä. Kokemukseen perustuen voidaan todeta, että maakuntien väliset yhteistyöjärjestelyt ovat välttämättömiä asiakkaiden laadukkaiden palveluiden varmistamiseksi. Keskeistä on, että kalatalouspalvelut järjestetään tulevaisuudessa maakunnissa niin, että kustannustehokas kalataloushallinto palvelee asiakkaitaan eli kalatalousalan yrityksiä, yhteisöjä ja kansalaisia parhaalla mahdollisella tavalla.	
Vesitalous		
Kulttuuriympäristön hoito, kulttuuriympäristöarvojen tunnistamisen, hoidon ja hyödyntämisen edistäminen	Käytettävissä olevan osaamisresurssin tasapuolinen, tarkoituksenmukainen ja riittävä yhteen sovittaminen	
Liikennejärjestelmäsuunnittelun johtaminen sekä toimintaympäristöä koskevien tietojen tuottaminen valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun	Kyseessä on lakiluonnoksessa määritelty uusi tehtävä, jonka hoitamiseen ei ole nykyisissä organisaatioissa henkilöstöä. <i>Maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelman suunnitteluprosessin käynnistäminen, siihen liittyvän yhteistyön johtaminen ja kyseisen suunnittelun yhteensovittaminen maakunnan muun suunnittelun kanssa (aluekehityslaki 17 §) sekä jatkuva liikennejärjestelmätö</i>	
Yksityisteitä ja liikkumisen ohjausta koskevat valtionavustustehtävät		
Alueellinen tienpito		
Vesihuollon edistäminen ja suunnittelu, vesivarojen käytön ja hoidon sekä tulvariskien hallinnan tehtävät, alueelliset luonnonvaratehtävät ja huolehtiminen ympäristö-, vesihuolto- ja vesistöiden toteuttamisesta	Käytettävissä olevan osaamisresurssin tasapuolinen, tarkoituksenmukainen ja riittävä yhteen sovittaminen	
Vesien ja merensuojelu, vesien ja merenhoidon järjestäminen ja toteuttaminen	Käytettävissä olevan osaamisresurssin tasapuolinen, tarkoituksenmukainen ja riittävä yhteen sovittaminen	
Ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen	Käytettävissä olevan osaamisresurssin tasapuolinen, tarkoituksenmukainen ja riittävä yhteen sovittaminen	
Luonnon- ja maisemansuojelu	Käytettävissä olevan osaamisresurssin tasapuolinen, tarkoituksenmukainen ja	

	riittävä yhteen sovittaminen	
Ulkoilureittitehtävät	Käytettävissä olevan osaamisresurssin tasapuolinen, tarkoituksenmukainen ja riittävä yhteen sovittaminen	
<u>Muuta, mitä:</u> alueiden käytön, alue- ja yhdyskuntarakenteen, rakennetun ympäristön sekä kulttuuri- ja luonnonympäristön tilan ja kehityksen seuranta		

4. Toimitilat ja kiinteistöt

Toimitilat ja kiinteistöt on selvitetty keskitetysti alustavalla tasolla (oma/vuokrattu, neliöt). Onko tehtävälalla jotakin erityisesti huomioon otettavaa toimitila- ja kiinteistöasioissa?

TEHTÄVÄALA	HUOMI OON OTETTAVAA
Maakunnan suunnittelu ja maakuntakaava	Päijät-Hämeen liitto Toimitilat oma, pinta-ala 896 m ²
Kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistäminen	Hämeen ELY-keskus Toimitilat vuokrattu, pinta-ala 1707 m ²
Kalatalous	
Vesitalous	
Kulttuuriympäristön hoito, kulttuuriympäristöarvojen tunnistamisen, hoidon ja hyödyntämisen edistäminen	
Liikennejärjestelmäsuunnittelun johtaminen sekä toimintaympäristöä koskevien tietojen tuottaminen valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun	
Yksityisteitä ja liikkumisen ohjausta koskevat valtionavustustehtävät	
Alueellinen tienpito	
Vesihuollon edistäminen ja suunnittelu, vesivarojen käytön ja hoidon sekä tulvariskien hallinnan tehtävät, alueelliset luonnonvaratehtävät ja huolehtiminen ympäristö-, vesihuolto- ja vesistöiden toteuttamisesta	
Vesien ja merensuojelu, vesien ja merenhoidon järjestäminen ja toteuttaminen	
Ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen	
Luonnon- ja maisemansuojelu	
Ulkoilureittitehtävät	
<u>Muuta, mitä:</u> alueiden käytön, alue- ja yhdyskuntarakenteen, rakennetun ympäristön sekä kulttuuri- ja luonnonympäristön tilan ja kehityksen seuranta	

5. Hankinnat

TEHTÄVÄALA	HANKINTOJEN KUVAUS
<p>Maakunnan suunnittelu ja maakuntakaava</p> <p>Liikennejärjestelmäsuunnittelun johtaminen</p> <p>Ilmastonmuutoksen hillintä</p>	<p>Maakuntakaavaa varten tarvittavat riittävät selvitykset: kaavaprosessin aikana vuositason muutettuna keskimäärin 50000 € asian-tuntijapalveluiden ostoja</p> <p>Säädösten mukaiset kuulutukset lehdissä 4 x 5000 € Kaava-asiakirjojen painatukset 2 x 20 000 €</p> <p>Ylimaakunnallisiin aluerakennehankkeisiin Etelä-Suomen liittouman alueella vaihtelevia osuuksia eri hankkeissa: viimeisin ENPI RSDP 2500 € (päättyi 2014)</p> <p>Maakuntakaavojen harmonisointihanke HAME, jatkuu, rahoitus auki</p> <p><i>Tietojärjestelmät ja – palvelut kohdassa 8. ICT</i></p> <p>Maakunnan jatkuvaan liikennejärjestelmäsuunnitteluun liittyvä konsulttityö: 10 000 € / vuosi (50 % liitto, 50 % UELY). Nykyinen sopimus päättyy 30.6.2017, mutta sitä todennäköisesti jatketaan.</p> <p>Valmistelussa valtakunnallinen Life IP -hanke CANEMURE, Päijät-Hämeen osuus 460 000 €, josta maakunnan rahoitus 150 000 €</p>
Kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistäminen	
Kalatalous	
Vesitalous	
Kulttuuriympäristön hoito, kulttuuriympäristöarvojen tunnistamisen, hoidon ja hyödyntämisen edistäminen	
Liikennejärjestelmäsuunnittelun johtaminen sekä toimintaympäristöä koskevien tietojen tuottaminen valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun	
Yksityisteitä ja liikkumisen ohjausta koskevat valtionavustustehtävät	
Alueellinen tienpito	
Vesihuollon edistäminen ja suunnittelu, vesivarojen käytön ja hoidon sekä tulvariskien hallinnan tehtävät, alueelliset luonnonvaratehtävät ja huolehtiminen ympäristö-, vesihuolto- ja vesistötoiden toteuttamisesta	
Vesien ja merensuojelu, vesien ja merenhoidon järjestäminen ja toteuttaminen	
Ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen	<p>Näytteenotto- ja laboratoriopalvelut hankitaan kilpailutuksen kautta. Tällä hetkellä sopimus voimassa vuoden 2018 loppuun. Nyt hankinnat on kilpailutettu keskitetysti suuralueittain.</p> <p>Pohjois- ja Etelä-Savon ELY:t toimivat kilpailuttajina ja Päijät-Häme kuuluu yhteishankinta-alueeseen Kanta-Hämeen, Keski-Suomen ja Uudenmaan kanssa. Hankinnan arvo Päijät-Hämeen osalta noin 65 000 e.</p> <p>Suomen ympäristökeskus on ylläpitänyt ja kehittänyt tarvittavia tietojärjestelmiä, ks. kohta 8.</p>
luonnon- ja maisemansuojelu	
ulkoilureittitehtävät	
<p><u>muuta, mitä:</u></p> <p>alueiden käytön, alue- ja yhdyskuntarakenteen, rakennetun ympäristön sekä kulttuuri- ja luonnonympäristön tilan ja kehityksen seuranta</p>	

	Vesienhoidon seuranta
Ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen	
Luonnon- ja maisemansuojelu	<p>Ympäristönsuojelu Kemikaalien ympäristötietorekisteri</p> <p>Luonnonsuojelu Eliölajit-tietojärjestelmä Luonnonsuojelun toteuttamisen tietojärjestelmä Yöperhostietojärjestelmä</p> <p>Ympäristön kuormitus ja vahinkojen torjunta Ilmapäästötietojärjestelmä Kertymärekisteri (KERTY) Maaperän tilan tietojärjestelmä (MATTI) Meluntorjunnan tietojärjestelmä Valvonta- ja kuormitustietojärjestelmä (Vahti) Vesistökuormituksen arviointi- ja hallintajärjestelmä Ympäristövahinkojen torjunnan tilanne-kuvajärjestelmä (BORIS) Energia- ja ilmastotoimenpiteiden tietokanta</p>
Ulkoilureittitehtävät	
<u>Muuta, mitä:</u> alueiden käytön, alue- ja yhdyskuntarakenteen, rakennetun ympäristön sekä kulttuuri- ja luonnonympäristön tilan ja kehityksen seuranta	